

ЧАРІВНИЙ СВІТ ЖІНКИ НА ПОЛОТНАХ І ШЕВЧЕНКА-ХУДОЖНИКА

Учасники проекту: учні 9-го класу Донецького багатoproфiльного лiцею № 124.

Тип проекту: пошуково-творчий.

I. Актуальність проекту як навчальної технології

В основі проекту лежать інтереси учнів. Участь у проекті забезпечує вміння вирішувати значущі в дослідницькому, творчому плані проблеми, що потребує інтегрованих знань, дослідницького пошуку для їх розв'язання.

II. Мета й завдання проекту

- Дослідити життєвий і творчий (як художника) шлях Т. Шевченка.
- Навчити учнів будувати промову, виступати перед аудиторією, коротко та влучно висловлювати свої думки, чітко інтерпретувати результати досліджень.
- Удосконалювати вміння ефективно використовувати засоби інформаційних технологій.

III. Механізм реалізації проекту

- Постановка проблеми.
- Визначення теми й мети проекту.
- Ознайомлення учнів із суттю проекту та основними етапами його реалізації.
- Робота з інформаційними ресурсами.
- Звіти творчих груп.
- Виступ оратора з промовою.

IV. Структурна організація проекту

Ключове питання. У чому чарівність жіночих образів, зображених Т. Шевченком на картинах та ескізах?

Тематичні питання:

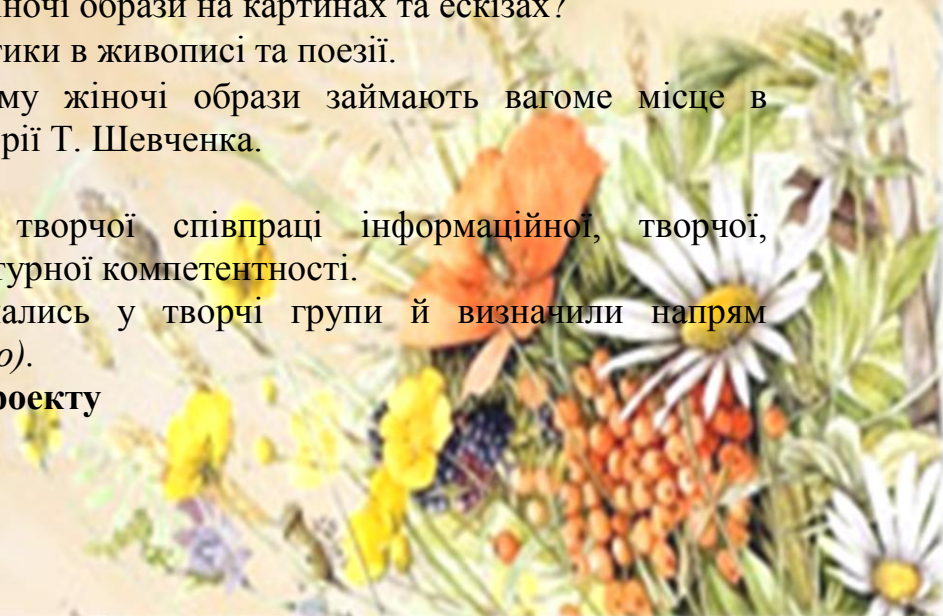
- З'ясувати умови, в яких формувався характер і розвивався талант художника Тараса Шевченка.
- Чим приваблюють жіночі образи на картинах та ескізах?
- Зв'язок жіночої тематики в живописі та поезії.
- Дійти висновку, чому жіночі образи займають вагомe місце в живописній лабораторії Т. Шевченка.

V. Очікувані результати

Формування у процесі творчої співпраці інформаційної, творчої, комунікативної, і полікультурної компетентності.

Учасники проекту об'єдналися у творчі групи й визначили напрям дослідження. (див. таблицю).

Фрагменти презентації проекту

«Чарівний світ жінки на полотнах Шевченка-художника»

I. Вступне слово

Учень. Підбираючи матеріал для виступу, ми з'ясовували такі питання:

В яких умовах формувалась особистість і розвивався талант Тараса Шевченка?

Чим приваблюють глядача жіночі образи на полотнах Шевченка-художника?

Чому жіноча тематика займає особливе місце в живописній і поетичній творчості Кобзаря?

Вивчаючи життєвий і творчий шлях Т. Шевченка, ми спробували визначити:

Що спонукало Тараса Шевченка стати художником?

У чому особливість жіночих образів на живописних полотнах майстра?

Зв'язок зображуваних жіночих образів на картинах і в поетичних творах.

Вплив картин на глядача.

Для роботи ми об'єднались у творчі групи: «Пошукова лабораторія», «Художній ексклюзив», «Експертна група».

Пошукова лабораторія	Художній ексклюзив	Експертна група
Під впливом яких життєвих обставин формувалося ставлення Тараса Шевченка до жінки? Чи можна вважати Шевченка художником-професіоналом? Які картини відзначені нагородами? їх зв'язок з поетичними творами?	У чому полягає чарівність світу жінки на полотнах Шевченка-художника? Особливості творчого стилю майстра. Характер картин Шевченка-художника	Яке враження справляють картини на глядачів? Яке значення має творчість Шевченка-художника для українського мистецтва?

II. Звіти груп

1. Члени «Пошукової лабораторії» визначили:

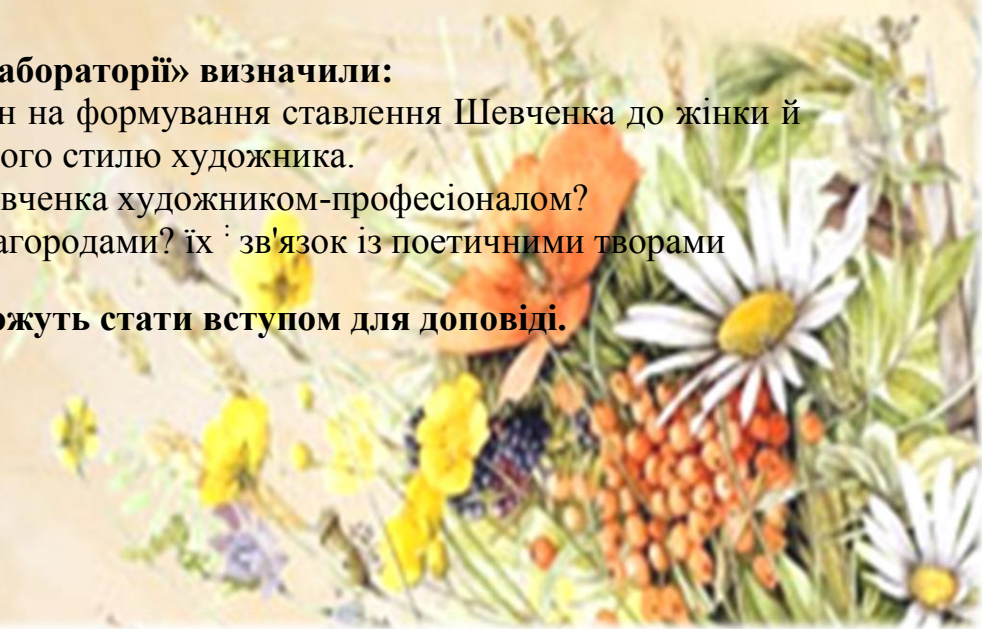
Вплив життєвих обставин на формування ставлення Шевченка до жінки й на особливість живописного стилю художника.

Чи можна вважати Т. Шевченка художником-професіоналом?

Які картини відзначені нагородами? їх зв'язок із поетичними творами

Тези наших виступів можуть стати вступом для доповіді.

Ми з'ясували, що:

- Тарас Шевченко народився 9 березня (за новим стилем) 1814 року в с. Моринці Звенигородського повіту, у родині кріпака, тому писати й читати вчився сам.
- Перші спроби малювати робив на окремих клаптиках паперу під час випасання панської худоби (вірш «Мені тринадцятий минало...»).
- Доля жінки — матері, сестри стала для нього особистою, оскільки мати передчасно пішла із життя, у наймах посивіли його рідні сестри Катря, Ярина та Марина. Зрештою, палкі почуття першого кохання до Оксаночки Коваленко.
- Жага стати художником у юного Шевченка була така велика, що в період білих ночей він ходив у Літній сад (м. Петербург) робити ескізи скульптур, де його за цією творчою справою застане художник Іван Сошенко.
- Після викупу із кріпацтва Шевченко навчався в Петербурзькій Академії мистецтв у класі видатного російського живописця Карла Брюллова.
- Акварель «Циганка-ворожка» (1841 р.) одержала срібну медаль 2-го достоїнства.
- Картина «Катерина» перегукується з однойменною поемою «Катерина».

Спільно ми зробили такі висновки:

Шевченко мав рідкісний талант від Бога, талант художника, поета, який він не занедбав, незважаючи на негаразди та перешкоди в житті.

Не зазнавши щастя в особистому житті, рано осиротівши, Т. Шевченко виражав свої нереалізовані почуття в жіночих портретах та ескізах, поєднуючи романтичну образність із внутрішньою змістовністю, увиразнюючи особисту гідність і моральну чистоту. Малюючи жіночі образи, він сягав найдосконалішої краси, яка закладена природою в жінці, кохання якої йому бракувало в житті.

2. Члени творчої групи «Художній ексклюзив» визначили:

У чому полягає чарівність світу жінки на полотнах Шевченка-художника.

Особливості творчого стилю майстра.

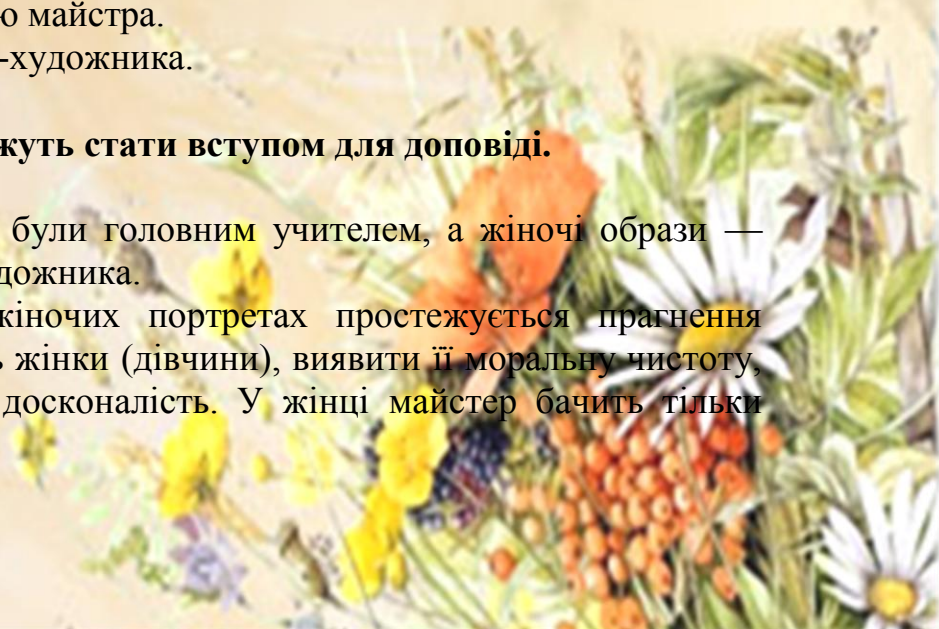
Характер картин Шевченка-художника.

Тези наших висновків можуть стати вступом для доповіді.

Ми дізналися, що:

Випробування життя були головним учителем, а жіночі образи — однією з улюблених тем художника.

У шевченківських жіночих портретах простежується прагнення митця підкреслити сутність жінки (дівчини), виявити її моральну чистоту, інтелектуальну й фізичну досконалість. У жінці майстер бачить тільки

прекрасне й високе. Романтичну зовнішність своїх героїнь Шевченко поєднує з їхньою внутрішньою змістовністю, увиразнюючи особисту гідність і моральну чистоту.

Зображені на його полотнах жінки осяяні ; незвичайним почуттям кольору, оживлені його філігранною майстерністю і сприймаються як величний гімн природі.

Працюючи над портретами в умовах заслання, художник переходить на одноколірні графічні техніки (олівець, сепію), що накладає на портрети Шевченка відбиток стриманості й навіть суворості, але й це не згасило піднесеного сприйняття моральної краси портретованих жінок.

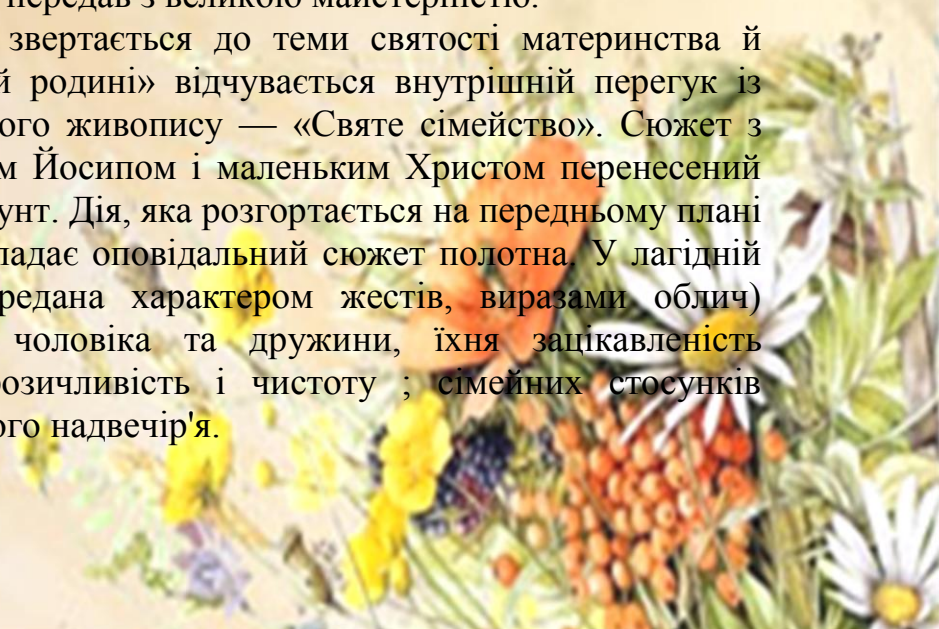
Його жіночі образи зворушують ліричністю й суголосні з поетичними творами, автором яких є сам Шевченко (поема «Катерина», «Мар'яна-черниця», повість «Княгиня» тощо).

«...нещасний в особистому житті, Шевченко найвищу і найчистішу красу світу бачив у жінці, у матері» (М. Рильський).

За допомогою кольорів автор удаю передає свою авторську позицію. Героїня на світлому тлі, в її одязі домінує білий колір — колір невинності. Офіцер зображений на чорному тлі й у темних тонах. Глибокий смуток на обличчі Катерини та зневажлива усмішка на вустах зрадника теж контрастують і досить промовисто свідчать про ставлення до небажаної вагітності селянки. На картині Катерина повертається в село, отже, повертається до своїх, де її хоч і осудять, та не вважатимуть чужою. Доречним також є образ селянина, який стає свідком останнього побачення й, очевидно, прикрої останньої розмови колишньої закоханої пари. Його співчутливий погляд, безсило опущені руки переконують глядача, що селянин співчуває скривдженій. А перед Катериною лежить невелика гілка, яка символізує майбутнє героїні.

Це бувальщина про те, як молода дівчина вирішила дізнатись у ворожки про свою майбутню долю. Шевченко-художник ретельно підкреслює риси вдачі своїх героїнь: довірливість простодушної дівчини та бідовість балакучої ворожки. Дівчина боїться навіть глянути на свою «пророчицю», смиренно чекаючи на її «вирок». Цю типову ситуацію з народного життя художник передав з великою майстерністю.

Шевченко-художник звертається до теми святості материнства й батьківства. У «Селянській родині» відчувається внутрішній перегук із традиційною темою світового живопису — «Святе сімейство». Сюжет з Дівою Марією, її чоловіком Йосипом і маленьким Христом перенесений Шевченком на народний ґрунт. Дія, яка розгортається на передньому плані (малюк, який грається), складає оповідальний сюжет полотна. У лагідній розмові батьків (вона передана характером жестів, виразами облич) окреслюються характери чоловіка та дружини, їхня зацікавленість поведінкою дитини. Доброзичливість і чистоту ; сімейних стосунків увиразнено спокоєм погожого надвечір'я.

Сімейною злагодою дихає полотно «На пасіці». Малі дітки принесли обід батькові, який працює за селом у лісі. Привітні личка малят, навіть така деталь, як віночок на голові старшої дівчинки, — усе промовляє про радість зустрічі з татом. Відчуття приязні, поваги й любові в родині художник передав теплими тонами пейзажу, м'яким золотавим освітленням. Особлива майстерність художника в передачі повітря: постаті та предмети наче розчиняються в розсіяному світлі, набуваючи розм'якхлих, «ватних» форм.

3. Група експертів досліджувала:

Які враження справляли картини Шевченка-художника на глядачів?

Яке значення має живописна творчість Т. Шевченка для українського мистецтва?

Тези наших висновків можуть стати вступом для доповіді.

У процесі вивчення теми ми визначили, що:

У Шевченкових портретах завдяки колірній гармонії передається глибокий внутрішній світ героїнь у поєднанні із зовнішньою красою, тому глядачі зачаровані портретами майстра.

Жіночі портрети підносять святість материнства, нагадують рядки поезій Кобзаря. Вони — філософські за силою змісту, прекрасні за формою.

У деяких картинах відчувається внутрішній зв'язок з біблійними сюжетами — Діва Марія і маленький Христос, співзвучність з полотнами Рафаеля «Сікстинська Мадонна» та «Святе сімейство».

Доробок Шевченка-художника — величезне досягнення всієї української художньої культури. Напрямки розвитку й образотворчого мистецтва та літератури Кобзар визначав по шляхах гуманізму й народності.

Наші висновки

Шевченко і в образотворчому мистецтві, і в літературі підніс жінку на найвищий п'єдестал чистоти, глибини й вірності почуттів, моральної краси і материнської величі.

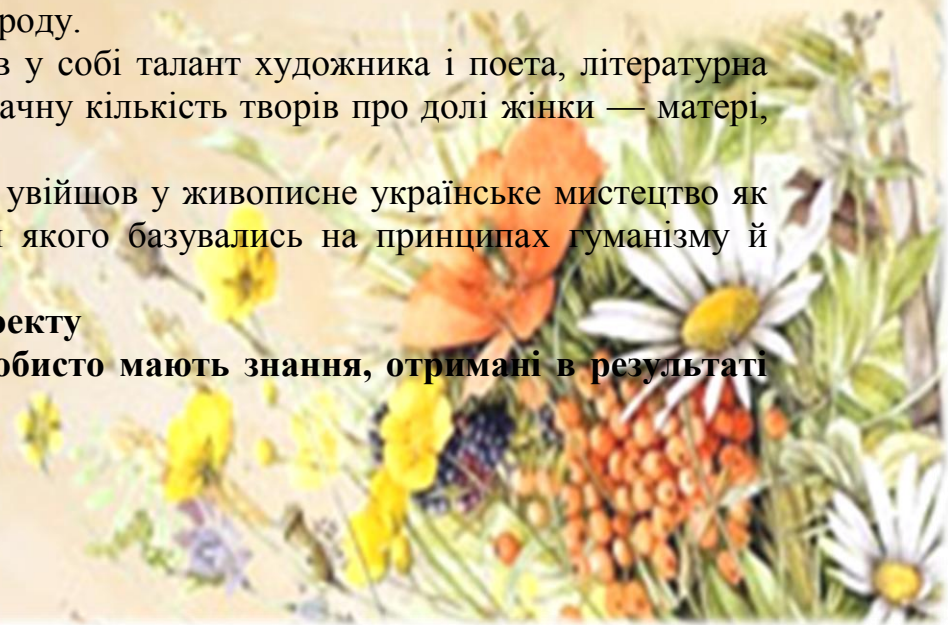
Його живописна творчість — неоціненна, близько 150-ти творів портретного жанру, значна частина серед яких — жіночі образи, є надбанням українського народу.

Т. Шевченко поєднав у собі талант художника і поета, літературна спадщина якого налічує значну кількість творів про долі жінки — матері, сестри, коханої.

Шевченко-художник увійшов у живописне українське мистецтво як явище самобутнє, погляди якого базувались на принципах гуманізму й народності.

Анкета для учасників проекту

Яке значення для вас особисто мають знання, отримані в результаті роботи над проектом?

Мені це знадобиться в майбутньому.

Мені це просто цікаво.

Значення не мають.

Що викликало найбільші труднощі?

Пошук інформації.

Комунікація у групі.

Необхідність публічного виступу.

Інше

Як ви почувались під час презентації?

Упевнено, бо добре володію інформацією.

Легко, бо поруч зі мною мої друзі.

Мені важко, бо матеріал надто науковий.

Мені було байдуже.

З яким настроєм ви працювали над проектом?

Було цікаво.

Не дуже цікаво.

Нецікаво взагалі.

Як ви вважаєте, чи потрібні взагалі проекти?

Так.

Ні.

